

РОЗДІЛ IV. ФУНКЦІЙНА СЕМАНТИКА ЛЕКСИЧНИХ І ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Zhanna Krasnobaieva-Chorna

DOI 10.31558/1815-3070.2019.37.9

УДК 81'373.7: 124.5

THE LEVEL MODEL OF *BEAUTY* VALUE IN PHRASEMICS

Красу позиціоновано в статті як вищу, абсолютну цінність життя з акцентуванням проблеми її розуміння: одночасна актуалізація незаперечної сутності краси та її відносності, мінливості критеріїв, суб'єктивності оцінок тощо. Цінність краса репрезентує естетичний рівень ціннісної картини світу. Фраземіка передбачає виділення найбільш типових і сталих змістових ознак цінності краса, які виокремили та зафіксували носії мови, що підкріплено в студіюванні залученням розмаїтого ілюстративного матеріалу. Опис цінності краса здійснено у фраземіці за допомогою методу параметричного аналізу семантичної структури фраземи з опертям на оцінний макрокомпонент і методу ідеографічного групування (фраземна аксіологічна опозиція «вродливий – зовні непоказний, непривабливий»). Трирівнева модель аналізованої цінності представлена рівнями осмислення, значущості та переживання.

Ключові слова: оцінка, рівень осмислення, рівень значущості, рівень переживання, фразема, фраземіка, цінність.

In modern linguistics the theoretical and practical problems of concept «beauty» (Yu. Meshcheryakova (Meshcheryakova), I. Okuneva (Okuneva), G. Sadrieva (Sadrieva)) and *beauty* value are actively developed (Zh. Krasnobaieva-Chorna (Krasnobaieva-Chernaya; Krasnobaieva-Chorna)). In the study, *beauty* value is positioned as a representative of the aesthetic level of the axiological world's image. The axiological world's image is defined as the understanding of the world by man, his fragments and the status of the human person in this world through the evaluative categorization in values and non-values opposition. Evaluative categorization plays the dominant role in the creation of the axiological world's image. Evaluative categorization – the formation of values due to the evaluative understanding of environmental objects. The axiological world's image appears as a mental structure formed by blocks of evaluative categories (beauty / non-beauty). The important element of the axiological world's image is the evaluation – intellectual and psychic act, revealing a positive or negative feature of the subject stipulated by acceptance or rejection of a value. The values are the phenomena, which were evaluated very positively. In the axiological world's image the concepts of «good» and «bad» imply the presence of each other and form a semantic space around, represented by phrasemes.

The purpose of the article lies in description of the levels of *beauty* value in phrasemics.

The object of the article is *beauty* value. The subject of the article are phrasemes with evaluative semantics of 'beauty' in single-structured and multi-structured languages.

The material of the investigation comprises phrasemes with the semantics of 'beauty', taken from trustworthy phraseme-graphical publications in Ukrainian, Russian, English and German. The main body of representing phrasemes of the *beauty* value is formed of 400 phrasemes and about 1 000 contexts of their use.

The *beauty* value in phrasemics are described by the method of parametric analysis of the phraseme semantic structure with accentuation of evaluative macrocomponent and the basic method of ideographic linguistics, the method of thematic fields. The basic unit of analysis is phraseme axiological opposition, regarded as a unity of two phraseme blocks: the first is formed by phrasemes, semantics of which correlates with the values, and the second is made up by phrasemes, semantics of which correlates with non-values (phraseme axiological opposition 'Beautiful – Outwardly ugly, unattractive').

The value has a three-tier structure, designed by L. Baeva (Baeva 21–26) in the frame of existential axiology and adapted in the article to the analysis in linguistic.

The level of comprehension embodies the subject's awareness of the reason why an object is important. It found that the external objects and their properties will be a priority for the subject. The search for meaning arises as the basis of the value represented by the initial information of the *beauty* value from aesthetic, psychological, and cultural and linguistic-cultural studies (Bolshakov 2002; Vyzhletsov 1996; Stolovich 1994; Tugarinov 1988):

- central aesthetic value;
- diversity (has the sublime, high and ordinary, prosaic form);
- a source of enjoyment and an element of happiness;
- a means to develop and enrich the inner world of person;
- performs informative, educational function and function of pleasure;
- unity of objective («property of some phenomena») and subjective («special kind of pleasures»);
- organically connected not with thought and not with action, but with feeling, emotion;
- aesthetic interpretation;
- generated only in the interaction of person with the world;
- embodies the unity of «meaningful and desired (due), real and ideal»;
- a necessary condition for the essence of humanity, etc.

The level of significance – the level of substantive content, which is characterized by variability, due to the domination of a subjective feature. The phrasemics assumes the selection of the most typical and most consistent content features of the category of value, which have been distinguished and recorded by native speakers. Antonymic pair of phraseme-semantic groups represent this level of *beauty* value:

1) PhSG «Beautiful» (Ukr. *любо оком глянути; як (мов, ніби і т. ін.) [та] квіточка (квітка); як (мов, немов і т. ін.) перемитий; як (мов, ніби і т. ін.) скупаний у молоці; як (мов, ніби і т. ін.) з каменя вибитий (2); хоч у рамі (рямця) вправ; як мак цвіте (процвітає, розцвітає і т. ін.); як (мов, наче і т. ін.) лялечка; очей не відведеш (не відірвеш); хоч за раму клади; хоч картину малюй; хоч малюй; хоч видивись (1); як (мов, наче і т. ін.) намальований (1); як маків цвіт (1); як (мов, наче і т. ін.) писанка (2); [ні] пером не списати (описати) [ні словом не сказати], фольк. (2); Russ. *как картинка; как на картинке; пальчики (пальцы) оближешь (2); не мочь [не в силах, нельзя] оторвать глаз; (as) fair as a lily (as a rose); May Queen; Germ. aussehen wie eine Pfingstrose; Figur machen; ein netter (niedlicher, reizender) Käfer; aussehen wie eine Landpomeranze; das ist über alle Begriffe schön; dufte Biene, conver., fam. (about the woman); ein Bild von einem Mädchen (von einem Weibe), conver. (about the woman); ein Bild von einem Mann (about a man); ein junges (nettes, liebes, hübsches) Ding, conver. (about a young girl); ein flotter Dampfer, conver. (contexts 1–13)):**

(1) Ukr. Зате в Степана Семеновича дочки – кожна *хоч у рямця вправ* (Панас Мирний);

(2) Ukr. На розпутті кобзар сидить Та на кобзі грає; Кругом хлопці та дівчата – *Як мак процвітає* (Т. Шевченко);

(3) Ukr. Молодий [хлопець]. А гарний – *хоч картину малюй* (І. Сочивець);

(4) Ukr. [Платон Гаврилович:] То яку ти мені хотіла панночку радити, Федоро? [Федора (сміється):] Е, там дівчина *хоч видивись* (С. Васильченко);

(5) Ukr. Гарна [молодиця] *як писанка*, дідько б її взяв, – промовив Єремія (І. Нечуй-Левицький);

(6) Russ. Сейчас Игорь почему-то вспомнил девушку, которая шумела сегодня в кабинете у Сивкина. Стоящая девчонка! Фигурка – *пальчики оближешь* (И. Давыдов);

(7) Russ. Лицо Маши было такое близкое и такое прекрасное, что Владимир *не мог оторвать* от него своих глаз и все смотрел, смотрел (В. Ильенков);

(8) Russ. А девушка-то красавица из себя, *как картинка* (А. Писемский);

(9) Both sisters were *fair as lilies* (Ch. Bronte);

(10) Germ. Guck mal, die da drüben mit dem Peter tanzt, das ist eine *dufte Biene*, was? (W. Friederich);

(11) Germ. Mit ihren blonden Haaren und dunkelbraunen Augen war sie *ein Bild von einem Mädchen* (MDtI);

(12) Germ. Das schönste Exemplar einer Blondine, die, nicht zu viel gesagt, neben den ersten Schönheiten des Hofes *Figur machen* wurde (F. Schiller);

(13) Germ. Kennst du die Kleine da drüben? *Ein flotter Dampfer!* (W. Friederich);

2) PhSG «Outwardly ugly, unattractive» (Ukr. *ні з плечей, ні з очей; і глянути гідко*; Russ. *ни кожи ни рожи, vulg.-vernac.; an ugly duckling*; Germ. *ein eckiger Kerl; er ist nicht gerade ein Adonis (er ist kein Adonis)*, playf. (contexts 14–18)):

(14) Ukr. Коли б вона була гарна, то мені не так було б жаль, атож така тобі погана, що *й глянути гідко* (І. Нечуй-Левицький);

(15) Russ. Он долго думал, долго ловил какую-нибудь угловатую черту, за которую можно было бы уцепиться, в наружности, в манерах или в характере этого лица, наконец, махнув рукой, выражался так: – А у этого *ни кожи ни рожи*, ни видения (И. Гончаров);

(16) Russ. – Глядеть противно! Скоро уже сорок лет, *ни кожи ни рожи*, а также, поди ты, напудрилась, завилась, корсет надела (А. Чехов);

(17) I was one of the wealthiest young men in Cornwall... *the ugly duckling*... had become a splendid swam (S. Howatch);

(18) I am one of *the ugly duckling* of the war generation. The sort that will never become swans (J. B. Priestley);
Marker of external beauty of the person are:

a) correct structure of the body (Ukr. *як (мов, ніби і т. ін.) виточений; гарно скроєний*; Germ. *eine gute Natur haben* (1) (contexts 19–20)):

(19) Ukr. Уся [дівчина] – *як виточена*, а довга коса, чорна, як гадюка, так і обвивається круг тонкого стану (М. Старицький);

(20) Ukr. Захар Давидович довго дивився вслід *гарно скроєній*, міцній, повній певності в своїй силі постаті Горілого (О. Десняк);

b) broad shoulders (for the man) (Ukr. *аршин у плечах; аршин в плечі*; Russ. *косая сажень в плечах*; плечи *косая сажень* (contexts 21–23)):

(21) Ukr. Микола йде, неначе брила, – Сажений зріст, *аршин в плечі* (П. Воронько);

(22) Russ. Сама внешность его была поразительной: высоченный, плечистый – о таких людях в старину говорили, что у них *в плечах косая сажень* (Ю. Жуков);

(23) Russ. – Сын ли мой не был удал?.. Росту большого, рука, что железная, плечи – *косая сажень*; Умер, Касьяновна, умер, болезная, – Вот уж тринадцатый день! (Н. Некрасов);

c) height (Ukr. *підпирати [плечима (головою)] стелю*; Russ. *роста (ростом) в косую сажень; (as) tall as a maypole*; Germ. *lang (dürr) wie eine Bohnenstange (eine lange, dürre Bohnenstange); langer Labanm* (contexts 24–27)):

(24) Ukr. Увійшов [Назар] і стоїть перед нами, *стелю підпирючи* (Марко Вовчок);

(25) Russ. – Красавец был из себя. *Роста чуть не в косую сажень, стоит бывало средь мужиков на базаре, всех выше головой* (П. Мельников-Печерский);

(26) ‘Nanny!’ I shouted... grabbed her in my arms and swung off the ground. ‘Mercy’ Shrieked Nanny... ‘You’re tall as a maypole’ I wasn’t, but I was pleased to hear her say so (S. Howatch);

(27) Germ. *Lang wie eine Bohnenstange*, knochig und mager (T. Skou-Hansen).

In Russian phrasemics, height can have a negative evaluation (Russ. *коломенская верста*; с [в] *коломенскую версту*; *каланча пожарная*, playf. (contexts 28–29));

(28) Russ. – Раздевайсь! Иван стоял – словно аршин проглотил. – Ну, чего стоишь, *верста коломенская?* – рассердился Серж. – Сказано раздевайсь (Р. Гордон);

(29) Russ. – Ты мне брось, *каланча пожарная*, пугать людей! (М. Бубенов).

In the German phraseme Germ. *eine lange (dürre) Bohnenstange (dürr, lang wie eine Bohnenstange)*, conver., fam. (context 30) combines the features of ‘high’ and ‘thin’:

(30) Germ. Peter ist *lang wie eine Bohnenstange* geworden – größer als sein Vater (MDtI).

Feature of external non-beauty of the person are:

a) ‘low’ (Ukr. *від горішка два (три) вершка*; Russ. *от земли не видать (не видно)*; *чуть от [с] земли видать (видно)*; *Tom Thumb*; Germ. (*kaum*) *drei Käse hoch*, playf.; *seine Natur ist zu kurz geraten* (contexts 31–34));

(31) Ukr. Тобі вже одинадцять років, а ти *від горішка – два вершка*, – продовжував знущатися Маслюк (І. Багмут);

(32) Russ. – Видишь, Афанасий, – мягко сказал батюшка: – ты уже теперь грубо отвечаешь матушке! Это нехорошо!.. – Э-эх! – вдруг набросилась матушка на батюшку. – Афа-насий... *От земли его не видно*, а он А-фа-насий! Еще чего доброго – Афанасий Иванович... Зовись Фанаськой, и все тут (И. Потапенко);

(33) In his pants of beaten wool, and his round cap, he was a malchik, a *Tom Thumb*, a Lilliputian (J. Aldridge);

(34) ‘If you’re Ira Marsh,’ he said... ‘I want to talk to you.’ She stared down at the little man, frowning. ‘Out of my way, *Tom Thumb*,’ she said sharply. ‘I’m fussy who I talk to’ (J. H. Chase);

b) ‘fat’ (Ukr. *хоч обіддя гни; хоч пацюки (цукенят) бий*, derog.; *вбиватися / вбитися в тіло* (derog. в сало); *не втовпниться (потовпниться) в двері (в шкуру)*, derog.; *запливати / запливти жиром*, derog.; *як не лусне*, derog.; *наїдати / наїсти черево (пузо, пику, морду)*, vulg.; [*аж*] *шкура репає / ренне; розливатися / розпливтися від жиру*, disarrg.; *чотири на чотири*, playf., ironic.; *шість на дев’ять (на шість)*, conver., ironic.; [*i*] *конем (на коні) не об’їдеш*, playf. (2); Russ. *лопаться от [с] жиру*, vernac.; (*as*) *fat as a pig*, conver., derog.; (*as*) *fat as butter*; Germ. *Fleisch ansetzen; Speck ansetzen; Speck auf den Rippen haben; Fett ansetzen; eine massige Erscheinung; aus der Naht platzen; gut beieinander sein* (2), conver. (context 35–41));

(35) Ukr. – Шия в нього – *хоч обіддя гни, пика – як не лусне, очі жиром запливають*, сам у шкуру не втовпниться! – кажуть про нього дворові (Панас Мирний);

(36) Ukr. Вона не була поганою, коли б не *розливалася від отого жиру*, що в молодому, свіжому організмі видавався як дегенерація (Іван Ле);

(37) Ukr. На ньому шапка кудлата була збита на потилицю, пика червона, ось-ось, здавалося, *ренне* на ній шкура (А. Головка);

(38) Russ. – Ах ты, бесстыжие твои глаза! – восклицала попадьа. – Поясницу ему свело! Не нынче-завтра с жиру *лопнешь!* Ишь образину-то раздуло, словно ковальский мех! Сало из разбойника каплет (М. Вовчок);

(39) ‘You’re getting *as fat as a pig*’... ‘Yes, think I have been putting by a little weight,’ he said (P. G. Wodehouse);

(40) Yesterday Auntie Esme let me help her give him his bath, and he’s *fat as butter* (D. Stuart);

(41) Germ. Die Anne ist jetzt aber recht *gut beieinander*. Früher war sie doch viel schlanker (W. Friederich).

In English phrasemics, female completeness ((*as*) *plump as a partridge* (context 42)) and children’s fatness ((*as*) *fat as butter* (context 43)) can have a positive evaluation:

(42) Marjorie Stafford was as fair as the morning with bright-red cheeks ... and *as plump as a partridge* (Th. Dreiser);

(43) Bicket, still troubled that she had not shared that lunch, patted her tenderly, and said he would soon have her *as fat as butter* – he did not explain how (J. Galsworthy);

c) ‘thin’ (Ukr. *самі вуха та зуби; живіт присох до спини (до хребта)* (1); *аж ребра знати; аж кістки торохтять [самі (тільки)] кістки та шкіра (шкура); тільки очі ростуть; [аж] ребра світяться* (1; 2); *як (мов, ніби і т. ін.) тріска* (2); *хребет чухати через живіт*, playf.; Russ. *одни кости*; (*as*) *thin as a lath (rake)*; Germ. *dürr wie eine Hopfenstange; vom Fleisch kommen; j-d fällt aus dem Anzug*, conver.; *kann man das Vaterunser durch die Backen Blasen*, conver., fam. (contexts 44–47));

(44) Ukr. [Карпо:] – Жінка почала сохнути, *як тріска* стала. Та так і вмерла (Панас Мирний);

(45) Ukr. – Худюща [невістка], *аж кістки торохтять*, – журилася мати (М. Стельмах);

(46) Russ. – Спит сиротка, – сказала старуха. – Худенький, *одни кости* (А. Чехов);

(47) But I must say... you don’t flatter your new job. You’re *thin as a rake* (A. J. Cronin).

In Ukrainian phrasemics, the thinness correlates with *health* non-value: a marker ‘exhaustion’ (Ukr. *як (мов, наче і т. ін.) моці* (1); *як живі моці*; *як (мов, ніби і т. ін.) вчавлений лимон; лантух (мішок) із кістками (з маслаками)*, ironic.; *показувати / показати [свої] ребра; світити ребрами; ходячий (живий) мрець (мертвець)* (1)) and a face color marker (yellow, gray, black, pale) (*як віск, зі сл. жовтий*; *як (мов, ніби і т. ін.) землю (пилом) припасти / припадати*, перев. зі сл. *лице, обличчя*; *як (мов, немов і т. ін.) з воску зіплений*), compare also Russ. <одна> *кожа да кости*; *a bag of bones (skin and bone (bones))* and Germ. *eine blühende (frische) Farbe haben* (contexts 48–55));

(48) Ukr. – Підходжу я до цього сухого, як тараня [чоловіка], ... ну, *наче живі моці* тобі, аж дивитися незручно (М. Стельмах);

(49) Ukr. У мене перед очима стоять привиди – київські звільнені з неволі громадяни, *живі мерці* (О. Довженко);

(50) Ukr. – Як ти змарніла, Ганночко! – промовив Зінько. – Сам гарний: жовтий як віск, а худий, як скіпка, ще й *очі позатягало* (Б. Грінченко);

(51) Ukr. Ніс йому загострився, *обличчя мов пилом припало*, сам трясеться, худий (Леся Українка);

(52) Ukr. Черевний тиф, туберкульоз і жовтуха перетворили її дужого, вродливого сина на чорний *лантух з маслаками*, в якому ледве тліла іскра життя (Л. Первомайський);

(53) Russ. Старуха сидела на краю печки, свесив ноги. Лицо ее было бледно-желтое – *кожа да кости*; ...в глазах виднелось мало жизни (Ф. Решетников);

(54) Russ. Истомились крестьяне, сидя за решеткой; совсем серые стали, скелеты скелетами, *кожа да кости*, не узнать – больше года сидели (А. Серафимович);

(55) He was nothing but *skin and bone*. His clothes hung upon him like rags on a scarecrow (W. S. Maughan);

d) 'bald' ((as) *bald as a coot (as an egg)*; Germ. *er kann sich mit dem Schwamm frisieren*, playf.; *er hat schon einen mächtigen Mondschein*, playf. (context 56));

(56) He pulled off his velvet cap of maintenance as he spoke, and displayed a pate which was *as bald as an egg* and shone bravely in the fire-light (A. C. Doyle);

e) 'humpback' (Germ. *der trägt die Kriegskasse auf dem Rücken weg*, ironic.);

f) 'clubfoot' (Germ. *über den Onkel laufen*) тощо.

In phrasemics, the *beauty* value presents sensory evaluation with actualization of sensory-taste (evaluative row 'attractive – unattractive' (contexts 1–56)), psychological (evaluative row 'interesting – uninteresting') and emotional (evaluative row 'desired – unwanted') (markers 'derogatory', 'disapprovingly', 'disapprovingly', 'familiar', 'ironical', 'playful', 'vulgar') types (according to N. Arutjunova (Arutjunova 75–76)).

The level of experience assumes the predominance of sensory-emotional attitude and existential-intellectual thinking. The experience of beauty as values arises when a person feels herself holistic, able to raise her feelings to the ultimate spiritual height. The personal experience of beauty is a special expression of its human value. Value is perceived subjectively in accordance with unique life experience and established through certain experiences reflected in phrasemics.

The manipulative ability of beauty in the axiological world's image is transmitted by phrasemes Ukr. *манити до себе* (1) ('to attract with its appearance, beauty, freshness'); Ukr. [*аж*] *вбирати / брати [в себе] очі (око)*; [*аж*] *за очі ханати* ('to attract with its beauty, brightness of colors, etc. '); Russ. *броситься [кинуться, метаться] в глаза*; Germ. *in die Augen fallen (springen, stechen)* ('to attract someone's attention; be especially noticeable'); Russ. *не сводить [не спускать] глаз* ('to gaze at someone or something') (contexts 57–63)), implemented with the help of attention, interest (marker *eyes*) and marked by the influence on the mind of the subject:

(57) Ukr. Її краса *очі вбирала*, і не хотілося думати – дурна вона чи розумна, добра чи скажена (Ю. Яновський);

(58) Ukr. Лежали перстні, увінчані коштовними камінцями, які аж *вбирали в себе очі* (В. Кучер);

(59) Ukr. Всі вони [хусточки] красиві. *Аж вбирають очі*. Кожна запинає Доленьку жіночу (Г. Чубач);

(60) Russ. Что-то было в ее красоте, что так и *металось в глаза* с первого взгляда (Ф. Достоевский);

(61) Russ. Баронесса – пышная, томная и ленивая брюнетка, чувственная на вид, но в сущности более нежная, чем страстная – *кидалась* всякому в глаза своей тяжелой красотой (А. Куприн);

(62) Russ. Но действительно, нельзя было *свести глаз* с нее: удивительная красавица (Н. Чернышевский);

(63) Germ. Lange wollte sich nichts zeigen, was ihm besonders *in die Augen gestochen* hätte, bis er eines Abends. Eine junge Frau sah, deren Schönheit und Benehmen ihm auffielen (G. Keller).

The study records:

a) the opposition of external beauty to the unsightly inner world of person (contexts 64–66):

(64) Ukr. Шкіра в нього біла, *аж на диво*, Але – чорна варварська душа (Л. Дмитерко);

(65) Ukr. [Галя:] Я знаю деяких дівчат... Обличчя в них – *очей не відірвеш*, а душа – плюскла, крихітна, сіра (О. Левада);

(66) Germ. Von so einem Mädchen kann man leider nur sagen, *außen hui und innen pfui* (MDI);

b) the opposition of external non-beauty to the beautiful inner world of person (context 67):

(67) Ukr. Хоч хлопець і був *ні з плечей, ні з очей*, але всі його любили за лагідну вдачу (з усної мови);

c) the opposition of beauty and mind (Germ. *Bild ohn 'Gnad'*, derog.);

d) the connection of external and internal beauty (contexts 68–69):

(68) 'The point is, Jeeves, that once more I must pay you a marked tribute.' 'Thank you very much, Sir.' 'Once more you have stepped forward like the great man you are and spread *sweetness and light* in no uncertain measure' (P. G. Wodehouse);

(69) Don't let Gerard's bullheadedness get one rise out of you. *Sweetness and light* and firm persuasion (H. MacInnes).

In phrasemics, the *beauty* value traditionally presents sensory evaluation with actualization of sensory-taste (evaluative row 'attractive – unattractive'), psychological (evaluative row 'interesting – uninteresting') and emotional (evaluative row 'desired – unwanted') types. The semantic space of the positive evaluation of *beauty* value is 70 %

(phraseme axiological opposition 'Beautiful – Outwardly ugly, unattractive' (70 % phrasemes : 30 % phrasemes)), which contradicts the well-known thesis about the pejorative nature of the phrasemic evaluation and the exceptional importance of negative experience for a person. *Beauty* value is characterized by the absolute domination of a general positive evaluation (PhSG «Beautiful» – 'beauty is good'). The morphological features of a person fall within the scope of specific evaluation blocks of beauty and non-beauty with the domination of negative evaluation: a) positive evaluation – correct structure of the body, height and broad shoulders (for the man) (Ukr., Russ.); b) negative evaluation – low, high (Russ.), fat, thin, bald (English, Germ.), humpback and clubfoot (Germ.). The *beauty* value correlates with the *health* and *mind* values at the phrasemic level of the axiological world's image.

The perspective of the study is seen in the further processing of the features of the axiological world's image in phrasemics and in the deepening of comparable aspects on the material of single-structured and multi-structured languages.

References

1. Arutjunova, Nina. *Tipy jazykovykh znachenij: Ocenka. Sobytie. Fakt (Types of Language Values: Assessment. Event. Fact)*. M.: Nauka, 1988. Print.
2. Baeva, Ljudmila. *Cennosti izmenjajushhegosja mira: jezkzistencial'naja aksiologija istorii (Values of the Changing World: Existential Axiology of History)*. Astrahan': AGU, 2004. Print.
3. Bolshakov, Valeriy. *Tsennosti kul'tury i vremena (nekotorye problemy sovremennoj teorii kul'tury) (Values of Culture and Time (Some Problems of the Modern Theory of Culture))*. Velikiy Novgorod: NovGU im. Yaroslava Mudrogo, 2002. Print.
4. Vyzhetsov, Gennadiy. *Aksiologiya kul'tury (Axiology of Culture)*. SPb.: Izd-vo SPbGU, 1996. Print.
5. Krasnobaeva-Chernaya, Zhanna. "Opyt osmysleniya tsennostnoy kartiny mira vo frazeologii: strukturnaya organizatsiya (na materiale russkogo, ukrainskogo, angliyskogo i nemetskogo yazykov) (Experience of Understanding the Axiological World's Image in Phraseology: a Structural Organization (Based on Russian, Ukrainian, English and German))". *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Filologiya (Bulletin of Tomsk State University. Philology)* 54 (2018): 98–116. Print.
6. Krasnobaeva-Chorna, Zhanna. *Linhvofrazemna aksiolohiya: paradyhmal'no-katehoriynny vymir (Linguaphrasemic Axiology: Paradigmatic-Categorical Dimension)*. Vinnytsia: TOV «Niland-LTD», 2016. Print.
7. Meshcheryakova, Yuliya. *Kontsept «krasota» v angliyskoy i russkoy lingvokulturah (The Concept "Beauty" in the English and Russian Linguacultural)*. Diss. Volgograd: Volgograd State Pedagogical University, 2004. Print.
8. Okuneva, Irina. *Kontsept «krasota» v russkom i angliyskom yazykah (The Concept "Beauty" in Russian and English)*. Moscow: M. Lomonosov' Moscow State University, 2009. Print.
9. Sadrieva, Guzel. *Ustoychivyye obraznyie sredstva, reprezentiruyuschie kontsept «krasota», v angliyskom, russkom i tatarskom yazykah (Stable Figurative Means Representing the Concept "Beauty" in English, Russian and Tatar Languages)*. Kazan: Tatar State Humanitarian and Pedagogical University, 2007. Print.
10. Stolovich, Leonid. *Krasota. Dobro. Istina: Ocherk istorii esteticheskoy aksiologii (Beauty. Good. Truth: Essay on the History of Aesthetic Axiology)*. Moscow: Respublika, 1994. Print.
11. Tugarinov, Vasiliy. "Krasota kak tsennost (Beauty as a value)". *Izbrannyye filosofskie trudy (Selected Philosophical Works)*. L.: Izd-vo Leningradskogo un-ta, 1988. 162–165. Print.

List of Sources

1. *Bol'shoj anglo-russkij frazeologicheskij slovar' (Big English-Russian phraseological dictionary)* / [sostav. A. Kunin]. M.: Zhivoj jazyk, 1998. Print.
2. *Nemecko-russkij frazeologicheskij slovar' (German-Russian phraseological dictionary)* / [sost. L. Binovich]. M.: Akvarium, 1995. Print.
3. *Slovnnyk frazeologizmiv ukrajinsjkoji movy (Dictionary of Phraseology of the Ukrainian)*. Kyiv: Scientific Thought, 2003. Print.
4. Udovychenko, Ghryghorij. *Frazeologichnyj slovnnyk ukrajinsjkoji movy (Phraseological Dictionary of the Ukrainian)*. Kyiv: High school, 1984. Print.
5. *Frazeologicheskij slovar' russkogo yazyka (Phraseological Dictionary of the Russian)*. Ed. by A. Molotkov. Moscow: Soviet encyclopedia, 1987. Print.
6. *Cambridge Idioms Dictionary*. Cambridge : Cambridge University Press, 2006. Print.
7. Schemann, Hans. *Deutsche Idiomatik: Wörterbuch der deutschen Redewendungen im Kontext*. Berlin-Boston: De Gruyter, 2011. Print.
8. *Moderne deutsche Idiomatik*. Ed. by Wolf Friederich. München: Hueber, 1976. Print.
9. *Oxford Dictionary of Idioms*. Ed. by J. Siefring. Oxford : Oxford University Press, 2004. Print.

List of Abbreviations

- Conversational – conver.
- Derogatory – derog.
- Disapprovingly – disappr.
- Familiar – fam.
- German – Germ.

Ironical – ironic.
 Playful – playf.
 Phraseme-Semantical Groups – PhSG.
 Russian – Russ.
 Ukrainian – Ukr.
 Vernacular – vernac.
 Vulgar – vulg.

THE LEVEL MODEL OF BEAUTY VALUE IN PHRASEMICS

Zhanna Krasnobaieva-Chorna

Department of General and Applied Linguistics and Slavonic Philology, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

Abstract

Background: In modern linguistics the theoretical and practical problems of concept «beauty» (Yu. Meshcheryakova, I. Okuneva, G. Sadrieva) and *beauty* value are actively developed (Zh. Krasnobaieva-Chorna). In the study, *beauty* value is positioned as a representative of the aesthetic level of the axiological world's image.

The object of the article is *beauty* value. The subject of the article are phrasemes with evaluative semantics of 'beauty' in single-structured and multi-structured languages.

The *beauty* value in phrasemics are described by the method of parametric analysis of the phraseme semantic structure with accentuation of evaluative macrocomponent and the basic method of ideographic linguistics, the method of thematic fields.

Purpose: The purpose of the article lies in description of the levels of *beauty* value in phrasemics.

Results: The *beauty* value has a three-tier structure. The level of comprehension embodies the subject's awareness of the reason why an object is important. It found that the external objects and their properties will be a priority for the subject. The search for meaning arises as the basis of the value represented by the initial information of the *beauty* value from aesthetic, psychological, and cultural and linguistic-cultural studies: central aesthetic value; a means to develop and enrich the inner world of person; generated only in the interaction of person with the world, etc. The level of significance – the level of substantive content, which is characterized by variability, due to the domination of a subjective feature. Antonymic pair of phraseme-semantical groups represent this level of *beauty* value: PhSG «Beautiful» and PhSG «Outwardly ugly, unattractive». The level of experience assumes the predominance of sensory-emotional attitude and existential-intellectual thinking. The experience of beauty as values arises when a person feels herself holistic, able to raise her feelings to the ultimate spiritual height. The personal experience of beauty is a special expression of its human value.

Discussion: In phrasemics, the *beauty* value presents sensory evaluation with actualization of sensory-taste (evaluative row 'attractive – unattractive'), psychological (evaluative row 'interesting – uninteresting') and emotional (evaluative row 'desired – unwanted') types. The semantic space of the positive evaluation of *beauty* value is 70 %, which contradicts the well-known thesis about the pejorative nature of the phrasemic evaluation and the exceptional importance of negative experience for a person. *Beauty* value is characterized by the absolute domination of a general positive evaluation ('beauty is good'). The morphological features of a person fall within the scope of specific evaluation blocks of beauty and non-beauty with the domination of negative evaluation: a) positive evaluation – correct structure of the body, height and broad shoulders (for the man) (Ukr., Russ.); b) negative evaluation – low, high (Russ.), fat, thin, bald (English, Germ.), humpback and clubfoot (Germ.). The *beauty* value correlates with the *health* and *mind* values at the phrasemic level of the axiological world's image.

The perspective of the study is seen in the further processing of the features of the axiological world's image in phrasemics and in the deepening of comparable aspects on the material of single-structured and multi-structured languages.

Key words: evaluation, level of comprehension, level of significance, level of experience, phraseme, phrasemics, value.

Vitae. Zhanna Krasnobaieva-Chorna is Doctor of Philology, Associate Professor, Professor of Department of General and Applied Linguistics and Slavonic Philology at Vasyl' Stus Donetsk National University. Her areas of research interests include phraseology, cognitive linguistics, lexicographic linguistics.

Correspondence: zh.krasnobaieva@donnu.edu.ua

Надійшла до редакції 2 лютого 2019 року.